وضعی بودن وقت الصلاة در مختار و مضطر نزد شیخ الطائفه

31:49

چند مطلب دیگر که در ذهنم بود را عرض کنم. دیروز حکم وضعی را عرض کردم. آقا هم در مورد وقت صلات مطلبی را گفتند. حضرت فرمودند: **«لولا ان اشق علی امتی لامرتهم بالسواک».** من عرض کردم به گمانم به این صورت است که اگر در عرف عقلاء تنها همین دلیل بود - با فرض تام بودن حجیت آن - کافی بود تا به شریعت اسلامیه نسبت دهند که سواک در شریعت راجح است؛ مطلوب است. ولو امر وجوبی ندارد. استحباب آن نیازی به یک دلیل جدا ندارد. فرمودند حضرت فرمودهاند من دوست میدارم نمازم را عقب بیاندازم. عرض کردم در توزیعش است.

نکتهای هم که دیروز صحبتش نشد، این است: بعد از اینکه نماز عشاء توزیع شد، یک توزیع ثالثیه ای میشود. مثلاً اول نماز عصر در جای خودش بود، بعد برای تسهیل به پشت سر ظهر آمد؛ **«اذا زالت الشمس دخل وقت الصلاتین».** این توزیع ثالثهای بود. در همینجا مرحوم شیخ الطائفه چه فرمودند؟ ایشان عبارتی دارند، ولو صاحب حدائق با ایشان تند برخورد کردند، ولی به گمان من باید این عبارت با طلا نوشته شود. چون در فهم فقهی بسیار مهم است. شیخ فرمودند:

> **لان الوجوب علی ضروب عندنا ، منها ما يستحق بتركه العقاب ، ومنها ما يكون الاولى فعله ولا يستحق الاخلال به العقاب وإن كان يستحق به ضرب من اللوم والعتب[1]**

اینجا که این عبارت را دارند، حتی در وقت هم آوردهاند. وقت، حکم وضعی است. اما شیخ میفرمایند وقت المختار و وقت المضطر. این وضع هست ای نیست؟ وضع است. اما درعینحال وجوب را هم میآورد. بعد گفتند: «الوجوب علی ضروب». اینها خیلی جالب است. یعنی «وقت»ی که روشن است حکم وضعی است، نزد شیخ بهصورت مختار و مضطر است. برایش وقت میگذارند و وجوب را هم میآورند. اما بعد میگویند **«ان الوجوب علی ضروب عندنا».** با این زیبایی میفرمایند. اینها در آن بحثهایی که دیروز عرض کردم خیلی مهم است.

---

[1] تهذيب الأحكام نویسنده : شيخ الطائفة جلد : ۲ صفحه : ۴۱

بازبینی #1
ایجاد شده 2 مه 2026 14:00:44 توسط ... .
به روزرسانی شده 2 مه 2026 14:04:17 توسط ... .